

Türk Basınında Iğdır İlgisi

" Türk basınında son dönemlerde ilimizin ismini daha sık duyar olduk. Neredeyse her hafta Iğdır terör, gösteri veya bazı köşe yazarlarının genelde eleştirel yazıları şeklinde gündeme gelmektedir. Bu yazılardan anlıyoruz ki, Iğdır üzerinde küresel bir oyun vardır ve bu oyun başarılı bir şekilde sürdürülmektedir. "

Biz maalesef bir araya gelememenin sancılarını yaşarken, hala yakın geçmişten ders aldığımızda dair en ufak bir emare dahi gösteremezken, bazen bir bozbaş parasına, bazen bir ilan parasına ve bazen de kişisel hırslar pahasına Iğdır'da siyaset yapılırken...

Ve hatta siyaseti sadece parası olanlar ve Iğdır'da bizimle beraber çamur ayaklayıp yaşayanlar yapabilir gibi temelsiz bir düşüncenin peşine takılırken... Iğdır küresel oyuncuların oyuncağı haline getirilmek istenmekte ve bu da ulusal basına açık bir şekilde yansımaktadır. Elbette ki, başınızı kumdan, çamurdan çıkarıp görebilirseneiz...

Son olarak Radikal Gazetesi Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinden Dr. Barış Ünlü "Bir ittihatçı olarak Cemil Çiçek" başlıklı bir yazı yayınlamıştır. Aşağıda ilgili yazı bu konulara dikkat edilmesi açısından verilmiştir.

Bir ittihatçı olarak Cemil Çiçek

Fuat Dünder, Modern Türkiye'nin Şifresi: İttihat ve Terakki'nin Etnisite Mühendisliği, 1913-1918, (İletişim Yay., 2008) adlı çok değerli eserinde, İttihat ve Terakki'nin Balkan Savaşları sonrasında giriştiği etnisite mühendisliğini anlatır. Bu mühendislikteki temel amaç, bir Türk vatani yaratmaktı. Osmanlılık idealinin gerçekçi olmadığı iyice anlaşılıyordu ancak bu anlaşılırken Osmanlı toprakları o kadar küçülmüştü ki, Anadolu da kaybedilirse millet-i hâkime olan Türkler vatansız kalabilirdi. Bugünkü Türkiye'yi oluşturan topraklarda ise milyonlarca Rum, Ermeni ve Kürt yaşıyordu. Bu etnik grupların varlığı, o vatan kurma projesinin önündeki en büyük engel olarak görüldü. Çünkü her an "arkadan hançerliyebilirler"di. Bu sorunu çözmek için, İttihatçılar tehcir, boykot, korkutma ve katliam anlamlarında devlet terörü ve asimilasyon gibi yöntemler kullandılar. İdeal nüfus bileşimini yaratmak, Anadolu ve Trakya'yı güvenilmez unsurlardan "temizlemek", Türkleştirmekle mümkündü. Ancak bu yöntemleri uygulamak için, ilk önce etnik gruplar hakkında bilgi toplamak gerekiyordu. Farklı etnik grupların nüfusunu ortaya koyan etno-istatistikler, kültürlerini ve iktisadi hayatlarını araştıran etnografik çalışmalar ve nerelerde yaşadıklarını gösteren etno-haritalar

bu bağlamda gündeme geldi. Yani ilk önce bilgi toplandı, sonra da gereği yapıldı.

Dündar, kitabının bir yerinde de "Bir İttihatçı Korku: Ermeni-Kürt İttifakı"ndan bahseder. Bu İttihatçı korkuların sadece biriydi ve diğerleriyle karşılaştırıldığında kısmen de zayıf bir korkuydu, ama yine de vardı. Örneğin Bitlis valisi, İstanbul'a çektiği bir telgrafta şöyle der: "Boş bırakılırsa Ermenilerin cahil Kürtlere musallat olarak Kürtleri kendi leyhlerine celb ile bir vak'a ihdasına çalışmaları müsteb'ad değildir [ihtimal dâhilindedir]." Talat Paşa ise Van, Bitlis ve Erzurum valilerine çektiği bir şifreli telgrafta, "Ermenilerin bazı mahallerde ... Kürtlerle birleşerek Hükümete karşı hareket etmek ihtimali mevcut ve mahsus [hissedilen] bulunduğundan vilayet dahilinde bu suretle bir faaliyet ve hareket ihtimali olup olmadığının" bildirilmesini ister (Dündar: 273-74).

Iğdır'ın önemi

İşte Cemil Çiçek'in dile getirdiği de buna benzer bir endişedir. Nasıl İttihatçılar çizdirdikleri etno-haritalara bakıp endişelendilerse, Çiçek de seçim sonuçlarını gösteren haritalara bu etnik gözlerle baktı ve Kürtler dışındaki herkesin de, partiler üstü bir şekilde, meseleye böyle bakması gerektiğini söyledi. İki güvenilmeyen halk, Kürtler ve Ermeniler, Iğdır'da yan yana geldi ve buradan her türlü hinlik türeyebilir, dikkatli olunmalıdır! Bir 21. yüzyıl Talat Paşa'sı olarak, Çiçek'in ima ettiği budur. Kısa vadede asıl rahatsız eden (daha doğrusu, sinir eden) ise, Kürtlerin inatla asimile olmamasıdır. Onları madden ve manen kazanmak için yapılan onca şeye rağmen, Kürtler Türkiye partisi AKP'yi tercih etmediler. Oysa tarihe bakılsa, Kürtlerin asimile edilemediğini ve edilemeyeceğini görürlerdi. II. Abdülhamit'ten beri, asimilasyon için çeşitli yöntemler denendi ama sonuç hep nafile oldu.

Tabii İttihatçılar çok zor zamanlarda yaşamış insanlardı. Korkularının çoğunda da haksız değildiler. Türk milliyetçileri olarak, bir Türk vatani kurmaya çalışıyorlardı. Ama artık o tehlikeler yok. Milliyetçilerimizi rahatsız eden bazı sorunlar olabilir, ama ülkenin durumu 1913-1918'e kıyasla çok iyi, çok daha güvenli durumda. Peki o zaman bu "Iğdır korkusu"nun nedeni ne? Tehlike yokken neden korkular? Çünkü, İttihatçılar artık yok ama, İttihatçı zihniyet dimdik ayakta. Ve bu sadece Çiçek'e mahsus bir şey değil. Aynı korkular ve zihniyet, misal, Ergenekon sanığı Kemal Kerişsiz'de, bir sürü ordu mensubunda, CHP'li, MHP'li ve TKP'lide de görülebilir. Gördüğümüz gibi, bundan AKP'liler de bağımsız değil.

Çünkü bu zihniyet, bazen açıkça bazen alttan alta, 1910'lardan beri bu topraklara aşılıyor. Korkular ve düşmanlıklar çevresinde oluşturulan bir milli duygular

bütünü, bir zihniyet söz konusu. İttihatçılar da yekpare değildi: Bazıları daha Türkçü ve sert (bugünün MHP'si diye okunabilir), bazıları daha Osmanlıcı, dindar ve yumuşak (AKP), bazıları siyaseten ve iktisaden daha devletçi ve laik (CHP), bazıları iktisaden daha liberal ve siyaseten muhafazakâr (merkez sağ), bazıları da daha solcuydu (TKP). Ama sonuçta hepsi İttihatçıydı ve "bıçak kemiğe dayanınca" aynı refleksleri gösteriyorlardı. Bu ortak korkular, refleksler ve zihniyet halen geçerli ve siyasi yelpazemizi soldan sağa kapsıyor. Çünkü İttihat ve Terakki aslında bütün partilerimizin anasıdır. Ziya Gökalp'in Türkleşmesi, İslamlaşması, muasırlaşmasından tarihimizdeki çoğu siyasal hareket kendi payını aldı. Çiçek'in "partiler üstü bakalım" çağrısı da fiili olarak, "sol" tarafından da sağ tarafından da onaylanıyor, çünkü mesele milletse gerisi teferruattır. Partiler üstü bakmak, sınıflar üstü bakmaktır. Ama zaten bu ülkede partiler de sınıflar üstüdür.

Tarihimizde, bu siyasal kültüre dahil edemeyeceğimiz sadece iki grup var, onlar da özgürlükçü sosyalistler ve liberallerdir. Bunlar, 1960'lardan bu yana, meseleye devlet açısından bakmadıkları için, devlet reflekslerine sahip olmadıkları için, siyasetin en dışlanmış insanları olmuşlardır. Özgürlükçü sosyalistlerle liberaller arasındaki bir sürü farkın bu bağlamda çok da önemi yoktur. İttihatçı zihniyet, ne gerçek bir sosyalizme tahammül edebilir ne de liberalizme. Bunlar ya dönektirler, ya sağ sapma içindedirler, ya satılmışlardır ya da liboşturlar.

Tabii ki bahsettiğim İttihatçılık çoğu zaman bilinçli bir düşünce değil. İttihatçılığın bir kolu olduğunu iddia ettiğim hareketlere ve insanlara sorulsa, birçoğu samimiyetle İttihatçılık hakkında olumsuz şeyler de söyleyebilir. Çünkü bu, bir ideoloji veya bilinçli düşünce değil, bir zihniyet meselesidir. Farkında olmadan, çoğumuzun içine işlemiştir, orada yaşamaktadır. Uyanık veya uyur halde.

BARIŞ ÜNLÜ: Dr., Ankara Üni., Siyasal